

Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie

Vlaamse Regering
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Afdeling Kanselarij

Boudewijnlaan 30, bus 20
1000 Brussel

tel. secretariaat: 02/553.57.03
fax secretariaat: 02/553.57.02
e-mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer : OVB/2010/200

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Gelet op het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie;

Gelet op de aanvraag die ■■■, per brief van 6 juli 2010 bij de stad Mechelen heeft ingediend om een afschrift te verkrijgen van de stukken die deel uitmaken van het dossier van de stedenbouwkundige aanvraag voor het appartementenproject op ■■■ gelegen tussen ■■■ en ■■■;

Gelet op de beslissing van 14 juli 2010 van de stad waarbij de aanvraag wordt afgewezen;

Gelet op het beroepschrift dat ■■■ per e-mail op 29 juli 2010 heeft ingediend tegen de beslissing van 14 juli;

Gelet op de registratie van het beroepschrift op 29 juli 2010;

Wat de ontvankelijkheid betreft:

Overwegende dat de in beroep aangevochten beslissing dateert van 14 juli 2010; dat het beroepschrift de datum draagt van 29 juli 2010 en op diezelfde datum is geregistreerd; dat daaruit volgt dat het beroep binnen de in artikel 22, lid 2 van het decreet van 26 maart 2004 gestelde termijn van 30 dagen is ingediend;

Overwegende dat het beroepschrift ontvankelijk is;

Wat de gegrondheid betreft:

Overwegende dat in overeenstemming met artikel 7, lid 2 van het decreet van 26 maart 2004 het recht op openbaarmaking van bestuursdocumenten een recht op inzage, een recht op uitleg of een recht op een afschrift inhoudt; dat een instantie de openbaarmaking van een bestuursdocument, naargelang het geval, mag of moet weigeren met toepassing van een uitzonderingsgrond bepaald in de artikelen 11 tot en met 15; dat artikel 3, 4° van het decreet van 26 maart 2004 een bestuursdocument definieert als de drager, in welke vorm ook, van informatie waarover een instantie beschikt;

Overwegende dat ■■■ per brief van 6 juli 2010 bij de stad Mechelen een aanvraag heeft ingediend om een afschrift in handen te krijgen van de bestuursdocumenten die deel uitmaken van het dossier van de stedenbouwkundige aanvraag voor het appartementenproject op ■■■ gelegen tussen ■■■ en ■■■;

Overwegende dat de stad Mechelen op 14 juli heeft beslist de aanvraag van 6 juli van de hand te wijzen; dat de stad zich beroept op de in artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 opgenomen uitzonderingsgrond; dat deze bepaling een uitzondering op de openbaarheid maakt om de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en het recht op een eerlijk proces te beschermen, tenzij het belang van de openbaarheid zwaarder doorweegt; dat uit de aanvraag van 6 juli blijkt dat de gevraagde informatie van belang is in een rechtsgeding tussen de cliënten van de raadsman en hun bureaus; dat een gerechtsdeskundige is aangesteld die, zo staat in de aanvraag te lezen, over het stedenbouwkundige aanvraagdossier wil beschikken alvorens advies uit brengen; dat de stad Mechelen om die reden heeft beslist artikel 14, 4° in te roepen; dat deze beslissing het voorwerp uitmaakt van het beroepschrift van 29 juli 2010;

Overwegende dat in het beroepschrift wordt aangevoerd dat uitzonderingen op de openbaarheid van bestuur beperkend moeten worden geïnterpreteerd en concreet moeten worden gemotiveerd; dat uit de motivering moet blijken dat een concrete belangenafweging heeft plaatsgevonden; dat de stad Mechelen wordt verweten dat ze op een abstracte manier de in artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 bepaalde uitzonderingsgrond heeft ingeroepen zonder concreet te motiveren hoe het vrijgeven van de gevraagde informatie de eerlijke rechtsgang kan schaden; dat integendeel gesteld moet worden dat de openbaarmaking noodzakelijk is voor een eerlijk verloop van de rechtspleging; dat de stad evenmin per bestuursdocument de toepasselijkheid van de uitzonderingsgrond heeft onderzocht;

Overwegende dat op grond van artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 een aanvraag tot openbaarmaking moet worden afgewezen als het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van de rechtspleging in een burgerlijk of administratief rechtsgeding en de mogelijkheid een eerlijk proces te verkrijgen; dat het om een relatieve uitzonderingsgrond gaat; dat eerst moet worden onderzocht of de openbaarmaking het beschermde belang schaadt; dat, als er belangenschade is, het te beschermen belang vervolgens moet worden afgewogen tegen het belang van de openbaarheid; dat de openbaarmaking enkel mag worden bevolen als daarmee het algemeen belang wordt gediend dat zwaarder doorweegt dan het door de uitzonderingsgrond beschermde belang;

Overwegende dat de bedoelde uitzonderingsgrond niet op een abstracte manier mag worden ingeroepen; dat concreet moet worden aangetoond dat de openbaarmaking van de gevraagde bestuursdocumenten het verloop van de rechtspleging en het recht op een eerlijk proces schaadt; dat de beroepsinstantie, om met kennis van zaken te kunnen oordelen, de stad Mechelen op 5 augustus per e-mail heeft gevraagd toelichting te verschaffen over wie wat

tegen wie vordert en over het belang van de gevraagde informatie voor de oplossing van het geschil; dat de stad op 12 augustus per e-mail heeft geantwoord dat ze de inzet van het rechtsgeding niet kent; dat ze de openbaarmaking heeft geweigerd omdat in de aanvraag zelf wordt gesteld dat er een rechtsgeding loopt en dat de openbaarmaking in functie daarvan wordt gevraagd;

Overwegende dat de beroepsinstantie zich voor de gewenste toelichting op 13 augustus per e-mail tot de raadsman van de beroepers heeft gewend; dat de raadsman op 16 augustus hierop per e-mail heeft geantwoord; dat als bijlage bij deze e-mail een afschrift is gevoegd van het tussenvonnis dat de Vrederechter te Mechelen op 14 april 2010 in het bedoelde geding heeft uitgesproken; dat daaruit blijkt dat de inzet van het geding het al dan niet bestaan van een conventioneel bedongen erfdienstbaarheid van overgang is dat de beroepers beweren te hebben over het eigendom van ■■■, uitgebaat door ■■■, om hun erf te bereiken of te verlaten via ■■■; dat de beroepers van de bvba en ■■■ vorderen dat de erfdienstbaarheid van overgang wordt geëerbiedigd onder verbeurte van een dwangsom van 500,00 EUR per inbreuk en dat een schadevergoeding wordt betaald die provisioneel op 1.250,00 EUR wordt geraamd; dat ■■■ een tegenvordering heeft ingesteld tot betaling van een schadevergoeding van 1.500,00 EUR wegens tergend en roekeloos geding; dat de vrederechter een deskundige heeft aangesteld om de eigendomsakten en de daaraan gehechte grondplannen van de partijen en hun rechtsvoorgangers te onderzoeken en de relevante bepalingen aan te geven betreffende het al dan niet bestaan van een conventioneel recht van erfdienstbaarheid van overgang ten voordele van de beroepers; dat subsidiair van de deskundige na onderzoek van de feitelijke plaatsgesteldheid advies wordt verwacht over de vraag of het erf van de beroepers al dan niet ingesloten is in het licht van de criteria van de artikelen 682 en volgende van het Burgerlijk Wetboek; dat de raadsman van de beroepers in zijn e-mail van 16 augustus verduidelijkt dat de aanvraag tot openbaarmaking van het stedenbouwkundig aanvraagdossier de deskundige moet toelaten met kennis van zaken te oordelen of er voor zijn cliënten een andere uitweg mogelijk is dan deze via ■■■; dat de tegenpartij aanvoert dat er een uitweg mogelijk is via ■■■ die loopt achter het perceel van zijn cliënten; dat het hier is dat het appartementenproject is gepland; dat de openbaarmaking van de stukken van het aanvraagdossier aan het licht moet brengen tot waar het project loopt en of er via dit perceel al dan niet een alternatieve uitweg kan worden genomen;

Overwegende dat om te beginnen moet worden vastgesteld dat de stad Mechelen geen partij in dit geding is; dat de primaire bestaansreden van artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 er nochtans in bestaat een correctief te zijn op de openbaarheid om te beletten dat een instantie zou worden verplicht in een rechtsgeding de tegenpartij informatie ter beschikking te stellen die vervolgens tegen haar wordt uitgespeeld; dat een essentieel onderdeel van het recht op een eerlijk proces het beginsel van de “gelijkheid der wapens in een proces” is; dat het beginsel van de wapengelijkheid inhoudt dat elke partij het recht heeft haar argumenten te doen gelden in omstandigheden die haar niet benadelen ten opzichte van de tegenpartij; dat de bestaansreden van de geciteerde uitzonderingsgrond vooral daarin gelegen is, te verhinderen dat de openbaarheid van bestuur waaraan één partij onderworpen is, afbreuk doet aan de wapengelijkheid; dat zonder deze uitzonderingsgrond één partij op grond van de openbaarheid van bestuur zou kunnen worden verplicht stukken in het gerechtelijk debat te brengen die tegen haar zaak pleiten, daar waar de andere partij enkel die elementen die haar eis ondersteunen, kenbaar mag maken om het oordeel van de rechter te beïnvloeden; dat in de huidige zaak de procespartijen particulieren zijn die, wat de wetgeving op de openbaarheid van bestuur betreft, op voet van gelijkheid met elkaar staan;

Overwegende dat, zo deze omstandigheid de toepassing van artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 al niet in de weg staat, bovendien moet worden vastgesteld dat de aanvraag tot openbaarmaking geen verband houdt met het voorwerp van de hoofdvordering en van de door [REDACTED] ingestelde tegenvordering wegens tergend en roekeloos geding; dat de beroepers de procedure bij de vrederechter hebben ingeleid om de erkenning af te dwingen van een conventioneel recht van overgang waarop zij aanspraak maken ten laste van het erf van [REDACTED]; dat de bestuursdocumenten van het stedenbouwkundig aanvraagdossier waarvan de openbaarmaking wordt gevraagd, voor deze eis irrelevant zijn; dat de aanvraag tot openbaarmaking wel van belang kan zijn voor de opdracht die de gerechtsdeskundige in ondergeschikte orde heeft gekregen; dat de deskundige ondergeschikt moet onderzoeken of het erf van de beroepers al dan niet is ingesloten, zonder zich uit te spreken over de meest geschikte noodweg; dat de beroepsinstantie niet inziet hoe de vrijgave van de geïllustreerde stukken, ook al kunnen ze van nut zijn, het recht op een eerlijk proces en de gelijke behandeling van de partijen zou kunnen schaden;

Overwegende dat de stad Mechelen ten onrechte artikel 14, 4° van het decreet van 26 maart 2004 heeft toegepast om een afschrift van de gevraagde bestuursdocumenten te weigeren; dat de beroepsinstantie evenmin een andere uitzonderingsgrond ziet die zich verzet tegen het overhandigen van een afschrift; dat niettemin een uitzondering moet worden gemaakt voor de bouwplannen die deel uitmaken van het aanvraagdossier;

Overwegende dat in het decreet van 26 maart 2004 de bescherming van het auteursrecht niet als uitzonderingsgrond voorkomt; dat de intellectuele eigendom volgens artikel 6, § 1, VI, lid 5, 7° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen een federale aangelegenheid is; dat het ontbreken van regels op het vlak van de bescherming van intellectuele rechten, waaronder het auteursrecht, een gevolg is van de onbevoegdheid van de decreetgever; dat het decreet van 26 maart 2004 de federale regelgeving betreffende intellectuele rechten onverlet laat en instanties er dus niet van ontslaat die regelgeving te eerbiedigen bij het nemen van beslissingen over aanvragen tot openbaarmaking;

Overwegende dat artikel 1, § 1 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten het recht om een werk van letterkunde of kunst te reproduceren op welke wijze en in welke vorm ook, direct of indirect, tijdelijk of duurzaam, volledig of gedeeltelijk, uitsluitend voorbehoudt aan de auteur; dat een werk de bescherming geniet van het auteursrecht als het van oorspronkelijkheid getuigt, wat inhoudt dat het werk de persoonlijke stempel draagt van de maker; dat de bescherming van rechtswege ontstaat;

Overwegende dat bouwplannen het vereiste individuele karakter vertonen om door het auteursrecht te worden beschermd; dat het overhandigen van een afschrift zonder toestemming van de rechthebbende een schending inhoudt van het auteursrecht;

Overwegende dat de beroepers zonder toestemming van de architect of zijn rechthebbende geen recht hebben op een afschrift van de bouwplannen van het geïllustreerde stedenbouwkundig aanvraagdossier; dat het beroepsschrift in die mate ongegrond moet worden verklaard;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift dat ■■■ per e-mail op 29 juli 2010 heeft ingediend tegen de beslissing van 14 juli 2010 van de stad Mechelen over de aanvraag van 6 juli 2010 wordt ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond verklaard.

De stad Mechelen zal een afschrift overhandigen van de bestuursdocumenten die deel uitmaken van het stedenbouwkundig aanvraagdossier voor het appartementenproject op ■■■, met uitzondering van de bouwplannen.

Brussel, 26 augustus 2010

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Voor de voorzitter, afwezig,

Björn STEKETEE
Secretaris